

Bruckner Gy.: A tiszai ev. egyházkerület miskolci (eperjesi) jogakadémiájának 1922/23. és 1923/24. tanévi almanachja.
Gergely Gy.: A Hódmezővásárhelyen működött máramaroszigeti ref. jogakadémia emlékkönyve. Hódmezővásárhely, 1925.

A magyar közoktatás történetének majdani bűvára bizonyára megilletődéssel fogja tanulmányozni azoknak a tanintézeteknek annaleseit, melyek az ezeréves ország feldarabolása után megszállott területen maradvá elsorvadtak, vagy a megcsonkított országba átmenekülve kemény harcot folytattak a létért mindaddig, míg az elszegényedett magyar állam támogatásától is megfosztva valahogyan mégis révbé jutottak, vagy a meddő küzdésbe befáradva ideiglenes felfüggesztésüket voltak kénytelenek kimondani.

E szempontból fontos kútforrásoknak tekintendők a fent megnevezett művek, melyek egy-egy magyar főiskola meghatározó életküzdelmeit írják le. Sőt mi több, egy-egy darab kultúrtörténetet tár fel mind a kettő, jellemezvén nemcsak azokat a viszonyokat, melyek közül a két intézet elmenekült, hanem azokat is, melyek közt elhelyezkedtek. Így esik pl. a máramaroszigeti emlékkönyvben érdekes fény a román megszállók eljárására, a város és a ref. egyház küzdelmeire, majd pedig Hódmezővásárhelyre is, ahol az intézet még 3 évig fennállt (1921/22—1923/24), míg nem a ref. egyház konventje, illetőleg a tiszántúli ref. egyházkerület az 1922. évi VI. és XVII. takarékoskodási törvényeikk nyomása alatt ki nem mondta a még fennmaradt két jogakadémiának (Sárospatak és Máramarosziget) a kecskeméti-be való beolvasztását.

Bármily leverő is egy kultúrintézet bezárása, mégis talá-lunk az emlékkönyvben fölemelő mozzanatot is. Az egyik a szerző nemes lelkesedése és törhetetlen hite, mely a zsarátnokból újra éledő fönixmadár példázatával vigasztalódik, a másik pedig Hódmezővásárhely lakosságának élénk érdeklődése a kultúra érdekei iránt, mely egyebek közt abban fejeződött ki, hogy nemesak a reformátusok, hanem a róm. kath., unitárius és izraelita felekezetek is vállvetve adakoztak a jogakadémia fenntartására.

Szerencsésebb sors jutott a híres eperjesi főiskola egyik ágának, a jogakadémiának, mely Miskolc városában talált menedéket, sőt a város és megye nagylelkű elhatározása folytán (a város ugyanis magára vállalta három tanszék dotálását) végleges elhelyezést is. De hiányzik a *genius loci*, nincsenek még az alapítványok és a gazdag kollégiumi könyvtár, az utóbbi az egyetemes magyar kultúra kárára.

Szelényi Ödön.

Nemesné M. Márta: Nyelvtanmesék és víg nyelvtanórák. Az elemi nyelvtanítás új módszertana. Bp. (1924.) Mentor kiad. (94 l.)

Az elemi iskolai tanításnak egyik legnehezebb módszertani problémája a nyelvtan tanításának kérdése. Hogyan lehet a